

ФАРМАКОТЕРАПИЈА

ТРАЈАЊЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ: 3 ГОДИНЕ

Проходност имају: дипломирани фармацеути, дипломирани фармацеути-медицински биохемичари (по реформисаном студијском програму: магистри фармације и магистри фармације-медицински биохемичари) и доктори медицине.

ЦИЉ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Да пружи кандидату:

- Информацију неопходну за рекапитулацију појединих обољења и разумевање одговарајућих терапијских могућности
- Савремене доказе о ефикасности и безбедности лекова код појединих обољења
- Знање потребно за критичко вредновање лекова
- Знање потребно за критичку процену знакова и симптома предочених од стране пацијената у апотеци.

ИСХОД СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

По окончању курса, од кандидата се очекује да буде способан да:

- Разуме и разликује патофизиологију, клиничку слику, клинички ток, прогнозу и фармаколошки и нефармаколошки третман различитих обољења
- Упореди однос терапијска ефикасност/потенцијал изазивања штете појединих лекова намењених за исту теобу/обољење
- Предочи пацијентима и здравственим радницима на доказима засновану информацију односно савет о употреби лекова

ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА:

I. Путем наставе кроз предмете:

- Фармакологија
- Фармакотерапија
- Патофизиологија
- Фармакокинетика
- Фармацеутска технологија са биофармацијом

II. Обављање практичног стручног рада на факултету или обавезног стажа у здравственој установи

III. Самосталним радом кандидата: израда семинарских радова, учешће у радионицама, решавање задатих проблема, анализа случајева из праксе, коришћење стручне литературе и интернета, итд.

IV. Израдом специјалистичког рада

ПЛАН СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Трајање специјализације 36 месеци/180 ЕСПБ			
	теоријска настава 60 ЕСПБ	специјалистички стаж 90 ЕСПБ	израда рада 30 ЕСПБ
Предмет	часови/ЕСПБ	месеци или радне недеље/ЕСПБ	месеци/ЕСПБ
ТЕОРИЈСКА И ПРАКТИЧНА НАСТАВА - 9 МЕСЕЦИ			
Фармакологија	120 ч/24 ЕСПБ		
Фармакотерапија	120 ч/24 ЕСПБ		
Патофизиологија	30 ч/6 ЕСПБ		
Фармакокинетика	20 ч/4 ЕСПБ		
Фармацеутска технологија са биофармацијом	10 ч/2 ЕСПБ		
укупно	300 ч/60 ЕСПБ		
1 ЕСПБ = 5 часова			
ПРАКТИЧНИ СТРУЧНИ РАД НА ФАКУЛТЕТУ ИЛИ У ЗДРАВСТВЕНОЈ УСТАНОВИ (СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ СТАЖ) – 23 МЕСЕЦА			
Фармакологија		6 н / 6 ЕСПБ	
Фармакотерапија – анализа случајева		6 н / 6 ЕСПБ	
Патофизиологија		3 рн / 3 ЕСПБ	
Клиничке дисциплине са фармакотерапијом одређених болести		18 м / 70 ЕСПБ	
Информациона технологија у фармакотерапији		5 н / 5 ЕСПБ	
укупно		23 м / 90 ЕСПБ	
1 ЕСПБ = 35 радних сати ≈ 1 радна недеља			
СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ РАД - 4 МЕСЕЦА			4 м / 30 ЕСПБ
<i>укупно ЕСПБ</i>	60	90	30

Специјализант је обавезан да након стажирања положи колоквијум из одређене области стажирања, чиме стиче услов за обављање наредног дела стажа.

ПРОГРАМ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Патофизиологија

Дејство биолошких и етиолошких фактора. Запаљење. Малигна трансформација и раст. Поремећаји промета воде и електролита. Поремећаји метаболизма органских материја. Поремећаји ацидо-базне равнотеже. Поремећаји функције кардиоваскуларног система. Поремећаји дисања. Поремећаји бубрежних функција. Поремећаји функција ЦНС-а. Поремећаји неуровегетативне регулације. Поремећаји функције ендокриних жлезда и неуроендокрине регулације. Поремећаји дигестивног тракта и јетре. Поремећаји састава и функције крви.

Фармакологија

Теоријска настава:

Општи принципи и развој лека. Рецептторски/ћелијски/молекулски ниво. Централни нервни систем. Периферни нервни систем. Кардиоваскуларни систем. Имунофармакологија. (запаљење/аутокоиди.) Ендокрини систем. Респираторни систем. Бубрези/вода и електролити. Крв. Гастроинтестинални систем. Хемотерапија/канцер. Кожа. Витамини.

Практична настава:

Општи принципи и развој лека. Рецептторски/ћелијски/молекулски ниво. Централни нервни систем. Периферни нервни систем. Кардиоваскуларни систем. Имунофармакологија. (запаљење/аутокоиди.)

Фармакотерапија

Теоријска и практична настава (анализа случајева):

Нефрологија и урологија. Пулмологија. Ендокринологија. Гинекологија и породилство. Онкологија. Гастроентерологија. Анемије. Кардиоваскуларне болести. Неурологија. Инфективне болести. Реуматологија. Психијатрија.

Фармакокинетика

Значај у фармакотерапији. Фармакокинетички процеси којима подлеже лек у организму. Принципи фармакокинетичке анализе података. Фармакокинетички параметри: дефиниције, израчунавања, значај у прећању терапије. Принципи клиничке фармакокинетике. Фармакокинетичке интеракције.

Фармацеутска технологија са биофармацијом

Извори информација. Нови апликациони облици лекова. Нове помоћне материје у фармацеутској технологији. Утицај апликационих облика лекова и других биофармацеутских фактора на дејство лекова. Интеракција лекова у бризгалици и дигестивном тракту.

Клиничке дисциплине са фармакотерапијом одређених болести

Модул 1. Фармацеутска заштита

Професионално вођење, примена и прегледање терапијске листе пацијента. Израда базе података «фармацеут-пацијент». Сачињавање листе терапијских проблема за

сваког пацијента. Дизајнирање плана фармацеутске заштите и праћење његовог спровођења.

Модул 2. Клинички лабораторијски тестови и њихова интерпретација

Тестови за процену функције јетре. Уреа, креатинин и електролити. Број крвних ћелија. Протромбинско време. Примена лабораторијских тестова у инфекцијама. Лумбална пункција.

Модул 3. Фармакотерапија инфективних болести

Преглед – антибиотици и микробиологија. Инфекције централног нервног система. Инфекције горњег и доњег респираторног тракта. Гастроинтестиналне и абдоминалне инфекције. Инфекције уринарног тракта и простатитис. Сексуално преносиве болести. Туберкулоза. Инфективни ендокардитис. АИДС. Гљивичне инфекције. Паразитне инфекције. Инфекције костију и зглобова. Септички шок. Имунизација. Хируршке инфекције и антимикробна профилакса. Инфекције коже и меких ткива.

Модул 4. Фармакотерапија кардиоваскуларног система

Хипертензија. Конгестивна срчана инсуфицијенција и кардиомиопатија. Аритмије. Ишемијска болест срца. Хиперлипидемије. Тромбемболијска болест. Акутни инфаркт миокарда. Периферна васкуларна обољења. Примена лекова приликом кардиопулмоналне реанимације.

Модул 5. Фармакотерапија респираторног система

Астма. Хронична опструктивна болест плућа. Плућне болести изазване лековима.

Модул 6. Фармакотерапија гастроинтестиналног система

Гастроезофагеални рефлукс. Пептички улкус. Инфламаторне болести црева. Дијареја и констипација. Наузеја и повраћање. Хепатитис и цироза јетре. Панкреатитис и холелитијаза.

Модул 7. Фармакотерапија ендокриног система

Абнормалности функције тиреоидне жлезде. *Diabetes melitus*. Цистична фиброза. Адренална дисфункција. Полни хормони.

Модул 8. Психофармакотерапија

Анксиозност. Психозе. Депресија. Шизофрени поремећаји. Поремећаји спавања. Биполарни афективни поремећаји. Синдром хиперактивности у деце. Нефротични синдром.

Модул 9. Фармакотерапија бубрега

Баланс воде и електролита. Акутна бубрежна инсуфицијенција. Хронична бубрежна инсуфицијенција. Дијализа и дозирање лекова код пацијената на дијализи. Прилагођавање дозе лекова у реналној дисфункцији. Гломерулонефритис. *Diabetes insipidus*.

Информациона технологија у фармакотерапији

Информације и њихов значај у биомедицини. Генерисање биомедицинских информација – базе биомедицинских информација. Претраживање и коришћење информација. Информациони системи у биомедицини. Рад на рачунару (Microsoft Office). Комуникације. Мреже. Интернет. Претраживање Интернета. Електронски сервиси. Процена ваљаности информација у биомедицинским истраживањима.

